

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> Μ Ο Υ Σ Ε Ι Ο
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΟΙ ΤΑΙΝΙΕΣ ΤΟΥ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ

[Αξεδιάλυτα συναισθήματα / Binding Sentiments / Holdudvar](#)

(Ουγγαρία, 1969)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros. **Παίζουν:** Mari Törőcsik, Kati Kovács, Lajos Balázsovits, Gáspár Jancsó, Ági Mészáros, Mari Szemes, István Avar, Gyöngyi Bürös, Rudolf Somogyvári. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Ασπρόμαυρη, 82'

Οι δυσχέρειες της πατριαρχικής κοινωνίας επηρεάζουν τις γυναίκες κάθε κοινωνικής τάξης, όπως φαίνεται σε μια από τις σπάνιες ταινίες της Μέσαρος όπου πρωταγωνιστεί μία γυναίκα της αστικής τάξης. Όταν ο σύζυγος της Εντίτ πεθαίνει σε δυστύχημα, η ίδια θέλει να αποκηρύξει την κληρονομιά, λέγοντας πως ποτέ δεν τον αγάπησε πραγματικά και πως η άνετη ζωή ήταν ο μόνος λόγος που δεν κατέφυγε στο διαζύγιο. Ο γιος της, Ιστβάν, πιστεύει πως είναι παράλογη και την αναγκάζει να απομονωθεί στο εξοχικό τους, έχοντας την αρραβωνιαστικιά του, την Κάτι, ως φύλακα. Ο Ιστβάν θυμίζει όλο και περισσότερο τον πατέρα του και η Κάτι αρχίζει να βλέπει στην Εντίτ τον μελλοντικό της εαυτό.

[9 μήνες / Nine Months / Kilenc hónap](#)

(Ουγγαρία, 1976)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros, Ildikó Koródy. **Παίζουν:** Lili Monori, Jan Nowicki, Kati Berek, Djoko Rosić, Hedvig Demeter, Ildikó Szabó, Mária Dudás, Gyöngyvér Vigh. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Έγχρωμη, 90'

Όταν η Γιούλι πιάνει δουλειά σε εργοστάσιο παραγωγής τούβλων, ο προϊστάμενός της την ερωτεύεται και την πολιορκεί τόσο στενά που η Γιούλι τελικά υποκύπτει. Η σχέση τους γίνεται ακόμα πιο περίπλοκη όταν ο Γιάνος μαθαίνει πως η Γιούλι έχει ήδη ένα παιδί και, αν και μοιάζει να το αποδέχεται, δεν το εγκρίνει. Οι δυο τους αποφασίζουν να μείνουν μαζί όταν η Γιούλι μένει έγκυος και τότε εκείνη έρχεται αντιμέτωπη με όλη την οικογένεια του Γιάνος, που ενσαρκώνει τη σκληρή πατριαρχική πραγματικότητα που θέλει να έχει συνεχώς υπό έλεγχο τις γυναίκες. Πρόκειται για την πρώτη ταινία στην ιστορία του κινηματογράφου που απεικονίζει τη γέννηση ενός μωρού, κάτι που προκάλεσε πολλές αντιδράσεις στην Ουγγαρία, αλλά κέρδισε τη διεθνή κοινή γνώμη. Η

ηθοποιός Λίλι Μονόρι ήταν έγκυος στη διάρκεια των γυρισμάτων και επέτρεψε να κινηματογραφηθεί η γέννηση του γιου της για χάρη της ταινίας.

Στη μνήμη του Λάσλο Μέσαρος / In memoriam László Mészáros / Mészáros László emlékére
(Ουγγαρία, 1968)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Ασπρόμαυρη, 13΄

«Την τελευταία φορά που τον είδα, ήμουν έξι ετών. Ενώ σιγά σιγά τον ξέχασα ως άνθρωπο, τον ανακάλυψα ως καλλιτέχνη», εξομολογείται η Μάρτα Μέσαρος σε αυτό το σύντομο ντοκιμαντέρ, αφιερωμένο στον πατέρα της, Λάσλο Μέσαρος. Ο Μέσαρος ήταν από τους πιο γνωστούς ούγγρους γλύπτες και μετανάστευσε στη Σοβιετική Ένωση λόγω της σοσιαλιστικής του ιδεολογίας. Εκεί, έπεσε θύμα των εκκαθαρίσεων του Στάλιν και τη νύχτα της σύλληψής του χαμογελούσε, σίγουρος πως έχει γίνει κάποιο λάθος.

Σαν στο σπίτι / Just Like Home / Olyan, mint otthon
(Ουγγαρία, 1978)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Ildikó Kórody, Márta Mészáros. **Παίζουν:** Zsuzsa Czinkóczi, Jan Nowicki, Anna Karina, Ildikó Pécsi, Kornélia Sallay, Ferenc Bencze, Mária Dudás. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Έγχρωμη, 108΄

Πρόκειται για μία από τις σπάνιες φορές που στο κέντρο της αφήγησης η Μέσαρος τοποθετεί έναν ανδρικό χαρακτήρα. Ο Αντράς επιστρέφει από την Αμερική όπου διατείνεται πως έχει μία πολύ καλή ζωή ως καθηγητής αγγλικών. Επισκέπτεται το πατρικό του σπίτι στην επαρχία και θέλει διακαώς να αγοράσει ένα σκυλί που ανήκει σε ένα μικρό κορίτσι, τη Ζούζι. Το κορίτσι αρνείται κατηγορηματικά να του πουλήσει το σκυλί της και με αυτή την αφορμή οι δυο τους αναπτύσσουν μία πολύ κοντινή σχέση. Ο Αντράς βρίσκει στο πρόσωπό της Ζούζι την κόρη που δεν έχει και η Ζούζι τον πατέρα που πάντα ονειρευόταν.

Ημερολόγιο για τη μητέρα και τον πατέρα μου / Diary for My Mother and Father / Napló anyámnak, apámnak
(Ουγγαρία, 1990)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros, Éva Pataki. **Παίζουν:** Zsuzsa Czinkóczi, Jan Nowicki, Mari Törőcsik, Ildikó Bánsági, Anna Polony, Lajos Balázsovits, Irina Kuberskaya, István Hirtling, Adél Kováts, Erzsébet Kútynölgyi. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Ασπρόμαυρη & εγχρωμη, 115΄

Το τρίτο μέρος των *Ημερολογίων* τοποθετείται στο 1956, τη χρονιά που ξεσπά η εξέγερση στην Ουγγαρία ενάντια στο ντόπιο καθεστώς και τις αυταρχικές τακτικές που επιβάλλονται από τη Σοβιετική Ένωση. Η Γιούλι προσπαθεί να επιστρέψει στη Βουδαπέστη μόλις μαθαίνει τα νέα, κάτι που στην αρχή φαίνεται απίθανο. Όταν τελικά το καταφέρνει, συναντάει μία πόλη σε κατάρρευση. Η θεία της κρύβεται και ο Γιάνος

έχει ενεργό ρόλο στις ταραχές. Σύντομα όμως, η Σοβιετική Ένωση θα καταστείλει την εξέγερση και όσοι συμμετείχαν θα πρέπει να τιμωρηθούν.

Ταξική συνείδηση / Riddance / Szabad lélegzet

(Ουγγαρία, 1973)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros. **Παίζουν:** Erzsébet Kútvölgyi, Gábor Nagy, Mariann Moór, József Székelyi, Melinda Máriáss, Teri Földi. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Ασπρόμαυρη, 77'

Η Γιούτκα, εργάτρια σε κλωστοϋφαντουργείο, γνωρίζει σε μια έξοδό της τον μεσοαστό φοιτητή Αντράς. Αρχικά του λέει ψέματα πως είναι πρωτοετής φοιτήτρια, αλλά όσο η σχέση τους προχωρά, έχει τύψεις και του αποκαλύπτει την αλήθεια. Ενώ ο Αντράς ισχυρίζεται ότι δεν έχει πρόβλημα με την κοινωνική της θέση, την παρακινεί να πει στη μητέρα του πως είναι φοιτήτρια. Τα ψέματα θα συνεχίσουν και οι γονείς της Γιούτκα θα υποδυθούν τους ευκατάστατους για χάρη της κόρης τους, που θέλει να παντρευτεί τον Αντράς, μέχρι που η κατασκευασμένη αυτή εικόνα φτάνει στα όρια της κατάρρευσης.

Υιοθεσία / Adoption / Örökbefogadás

(Ουγγαρία, 1975)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros. **Παίζουν:** Kati Berek, Gyöngyvér Vigh, Péter Fried, László Szabó, Flóra Kádár, János Boros, Erzsi Varga. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Ασπρόμαυρη, 87'

Πρόκειται ίσως για την πιο γνωστή ταινία της Μέσαρος, που κέρδισε τη Χρυσή Άρκτο στο Φεστιβάλ του Βερολίνου, το 1975. Η Μέσαρος παρακολουθεί από απόσταση αναπνοής και με τρυφερότητα την ιστορία της γνωριμίας μιας 40χρονης γυναίκας, που θέλει να αποκτήσει παιδί με τον παντρεμένο σύντροφό της, και μιας νεαρής κοπέλας, που μεγαλώνει σε ορφανοτροφείο και θέλει να παντρευτεί τον 22χρονο φίλο της. Οι δρόμοι τους συναντιούνται όταν η κοπέλα ζητάει από τη γυναίκα να τη φιλοξενεί μία μέρα την εβδομάδα όταν έρχεται το αγόρι της να την επισκεφτεί. Έτσι, αναπτύσσεται ένας ισχυρός δεσμός μεταξύ τους καθώς προσπαθούν να φτιάξουν τη ζωή που θέλουν ανεξάρτητα από τις απαιτήσεις της κοινωνίας.

Ημερολόγιο για τα παιδιά μου / Diary for my Children /

Napló gyermekeimnek

(Ουγγαρία, 1984)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros. **Παίζουν:** Zsuzsa Czinkóczi, Jan Nowicki, Anna Polony, Mari Szemes, Pál Zolnay, Ildikó Bánsági, Tamás Tóth, Éva Szabó. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Ασπρόμαυρη, 109'

Η Μέσαρος καταφεύγει στις προσωπικές της μνήμες για να δημιουργήσει μία ημι-αυτοβιογραφική σειρά ταινιών που εμπλέκουν την προσωπική ιστορία και την ιστορική μνήμη. Στο πρώτο μέρος, η Γιούλι επιστρέφει με τους παππούδες της από τη Σοβιετική

Ένωση στην Ουγγαρία, έπειτα από τον χαμό των γονιών της στις εκκαθαρίσεις του Στάλιν. Υιοθετείται από τη θεία της, τη Μάγκντα, η οποία ως κομματικό στέλεχος εκπροσωπεί τη σκληρή καταστολή που επικρατούσε στην Ουγγαρία. Η Γιούλι βρίσκεται καταφύγιο στον κινηματογράφο, ενώ στο πρόσωπο του Γιάνος ανακαλύπτει μία πατρική φιγούρα. Σύντομα αντιλαμβάνεται ότι αρχίζουν να συλλαμβάνονται άνθρωποι από τον περίγυρό της, μαζί και ο Γιάνος, σε μια σειρά από γεγονότα που θυμίζουν αρκετά την κατάσταση στη Σοβιετική Ένωση.

Το κορίτσι / The Girl / Eltávozott nap

(Ουγγαρία, 1968)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros. Παίζουν: Kati Kovács, Teri Horváth, Ádám Szirtes, Jácint Juhász, András Kozák, Gábor Agárdy. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Ασπρόμαυρη, 80'

Το *The Girl* είναι μία από τις πρώτες ουγγρικές ταινίες που σκηνοθετήθηκαν από γυναίκα και σηματοδοτεί τη μετάβαση της Μέσαρος στη μυθοπλασία. Η Ερσι (στον ρόλο η Kati Kovacs, μία από τις πιο θρυλικές τραγουδίστριες της Ουγγαρίας), που είναι μεγαλωμένη σε ορφανοτροφείο, αναζητά τη βιολογική της οικογένεια. Συναντάει τη μητέρα της, η οποία την απορρίπτει για δεύτερη φορά όταν της ζητάει να υποδυθεί την ανιψιά της μπροστά στην οικογένειά της. Η Ερσι νιώθει μοναξιά και προσπαθώντας να βρει τη θέση της στον κόσμο αναλώνεται σε περιστασιακές σχέσεις. Μια μέρα, εμφανίζεται στη ζωή της ένας μυστηριώδης κύριος λέγοντας πως ήταν φίλος του πατέρα της και ότι γνωρίζει τι έχει απογίνει εκείνος.

Ημερολόγιο για τους έρωτές μου / Diary for my Loves

/ Napló szerelmeimnek

(Ουγγαρία, 1987)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros, Éva Pataki. **Παίζουν:** Zsuzsa Czinkóczi, Jan Nowicki, Anna Polony, Irina Kuberskaya, Mari Szemes, Pál Zolnay, Adél Kovács, Erzsébet Kútvölgyi, Tamás Tóth. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Έγχρωμη, 128'

Στη συνέχεια των κινηματογραφικών *Ημερολογίων*, η Γιούλι, που στέκεται ενάντια στην αυταρχική θεία της, αποφασίζει να φύγει από το σπίτι και να επιστρέψει στη Σοβιετική Ένωση με σκοπό να σπουδάσει κινηματογράφο. Το όνειρό της να γίνει σκηνοθέτιδα πραγματοποιείται, αν και πρέπει να κάνει θυσίες, καθώς καλείται να συμμορφωθεί στις προπαγανδιστικές τακτικές του καθεστώτος. Κατά την παραμονή της στη Σοβιετική Ένωση προσπαθεί να ανακαλύψει τι απέγινε ο πατέρας της, ενώ την ίδια στιγμή απαιτεί από τη θεία της την απελευθέρωση του Γιάνος.

Μην κλαίτε, όμορφες! / Don't Cry, Pretty Girls! /

Szép lányok, ne sírjatok!

(Ουγγαρία, 1970)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros, Péter Zimre. **Παίζουν:** Jarka Schalleroná, Márk Zala, Lajos Balázsovits, Péter Blaskó, István Bujtor, Ildikó Piros, Ila Schütz, Balázs Kosztolányi. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Ασπρόμαυρη, 85΄

Στην πιο πειραματική ταινία της φιλμογραφίας της, η Μέσαρος έχει τη μουσική στο επίκεντρο, αναδεικνύοντας τις πιο διάσημες μπάντες ψυχεδελικής ροκ σκηνής στην Ουγγαρία, στα τέλη της δεκαετίας του 1960 (Illés, Metró, Kex, και Syrius). Σε μια εποχή όπου η νεολαία επαναπροσδιόριζε το ηθικό της έρμα, η ελεύθερη επιλογή των γυναικών να ακολουθήσουν αυτό που θέλουν στη ζωή καθρεφτίζεται στην ιστορία μιας επαναστατικής κοπέλας. Παρότι ήδη αρραβωνιασμένη, γοητεύεται από έναν νεαρό μουσικό και τον ακολουθεί με την μπάντα του σε περιοδεία σε ολόκληρη τη χώρα.

Δύο γυναίκες / The Two of Them / Ök ketten

(Ουγγαρία, 1977)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** József Balázs, Ildikó Koródy, Géza Bereményi, Márta Mészáros. **Παίζουν:** Marina Vlady, Lili Monori, Jan Nowicki, Zsuzsa Czinkóczi, Judit Meszléry, Magda Kohut, Vladimir Vysotsky, Miklós Tolnay. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Έγχρωμη, 92΄

Η δύναμη της γυναικείας φιλίας βρίσκεται στο επίκεντρο αυτής της ιστορίας. Η Μαρία, υπεύθυνη σε ξενώνα φιλοξενίας εργατριών, έχει έναν φαινομενικά ευτυχισμένο γάμο. Γνωρίζει τη Γιούλι όταν έρχεται να μείνει στον ξενώνα μαζί με τη μικρή της κόρη, θέλοντας να πάρει απόσταση από τον αλκοολικό και βίαιο σύζυγό της, τον οποίο όμως, όπως ομολογεί η ίδια, αγαπάει σε επικίνδυνο βαθμό. Η φιλοξενία παιδιών απαγορεύεται από τους κανόνες, αλλά η Μαρία τούς παραβλέπει. Κάπως έτσι, αναπτύσσεται μια φιλία, που θα κάνει τις δύο γυναίκες να ανοιχτούν η μία στην άλλη και να πάρουν σημαντικές αποφάσεις για τη ζωή τους.

Οι κληρονόμοι / The Heiresses / Örökség

(Ουγγαρία, 1980)

Σκηνοθεσία: Μάρτα Μέσαρος / Márta Mészáros. **Σενάριο:** Márta Mészáros, Ildikó Koródy, Jan Nowicki. **Παίζουν:** Lili Monori, Isabelle Huppert, Jan Nowicki, Sándor Oszter, Zita Perczel, Sándor Szabó, Piotr Skrzinecki, Judit Hernádi. **Γλώσσα:** Ουγγρικά. Έγχρωμη, 109΄

Βρισκόμαστε στο 1936 και η πλούσια Σίλβια, που δεν μπορεί να αποκτήσει παιδιά, ζητάει από τη νεαρή Ιρέν (στον ρόλο η νεότατη Ιζαμπέλ Ιπέρ) να μείνει έγκυος από τον Άκος, τον σύζυγο της Σίλβια, και να της παραχωρήσει το παιδί που θα γεννηθεί. Αρχικά, τόσο ο Άκος όσο και η Ιρέν είναι αρνητικοί, στο τέλος όμως υποκύπτουν στην επιθυμία της Σίλβια και η Ιρέν μένει έγκυος. Με τον καιρό, ο Άκος και η Ιρέν ερωτεύονται και αποφασίζουν να μείνουν μαζί, ενώ ένα ακόμη παιδί έρχεται στη ζωή τους. Με την

άνοδο του ουγγρικού φασιστικού κόμματος, το 1944, η Σίλβια αποφασίζει να πάρει την εκδίκησή της.